

Samen op weg naar een nieuwe **KOSTENVERDEELSLEUTEL**

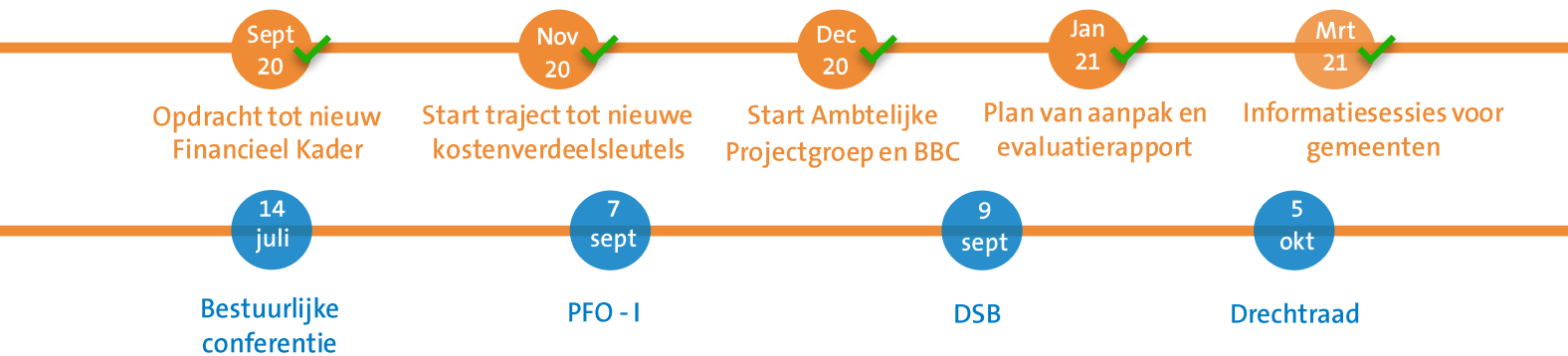
In de vorige nieuwsbrief is ingegaan op de noodzaak van een nieuwe set van kostenverdeelsleutels, op de projectorganisatie en op de planning van het project. In deze nieuwsbrief beschrijven we welke stappen er inmiddels doorlopen zijn, leggen we vanuit de theorie uit op basis van welke principes kosten verdeeld kunnen worden en lichten we toe dat het project geheel los staat van de Transitie van de GR Sociaal. Ook gaan we in op de volgende stappen in de besluitvorming.

Planning licht gewijzigd

Het project kostenverdeelsleutel verloopt voorspoedig. Er is een grondig proces doorlopen om te komen tot nieuwe verdeelprincipes. Daarna is, op basis van die principes, een nieuwe set aan verdeelsleutels ontworpen. De herverdeeleffecten die daardoor ontstaan zijn echter op enkele onderdelen nog onvoldoende verklaarbaar. De bestuurlijke conferentie die gepland stond op 2 juni is daarom enkele weken uitgesteld.

In de ontwerpfasen zijn er door wethouders sociaal en financiën keuzes gemaakt voor verdeelprincipes per dienst. Op basis van die principes is onderzoek gedaan naar passende verdeelsleutels. Vervolgens zijn deze verdeelsleutels beschreven en gescoord op de selectiecriteria die in de definitiefase zijn geformuleerd. De hoogst scorende sleutels zijn tenslotte gebruikt als basis voor de doorrekening. De uitkomsten roepen echter nog vragen op.

Het verzetten van deze conferentie was onfortuinlijk, maar nodig, aldus de Bestuurlijk Opdrachtgever en Ambtelijk Opdrachtgever van het project. "Alle effecten van de nieuwe kostenverdeelsleutels moeten goed te herleiden zijn tot die sleutels en de verdeelprincipes daarachter", schreven zij de genodigden. "Bij een laatste doorrekening bleek dat nog niet voor alle effecten even goed te kunnen. Daar willen we alsnog voor zorgen, maar dit onderzoek vraagt nog enkele weken tijd". Na dat onderzoek zullen wethouders eerst een presentatie krijgen van de effecten voor hun eigen gemeente. Met deze informatie kan elk college zich vervolgens voorbereiden op de bestuurlijke conferentie van 14 juli aanstaande. Daarna volgt het besluitvormingstraject in het Drechtstedenbestuur en de Drechttraad. De precieze aangepaste planning voor het project Kostenverdeelsleutel staat hieronder.

Op dit verdeelprincipe ligt nu de focus

Gemeenten kunnen de kosten voor Participatie en Maatschappelijke Ondersteuning op verschillende manieren (via verschillende 'principes') verdelen. Hieronder staat wat de belangrijkste principes uit de theorie zijn, welk principe tot nog toe centraal stond en welk principe voor de toekomst geadviseerd wordt.

De belangrijkste verdeelprincipes uit de theorie zijn:

- solidariteit (iedereen draagt in gelijke mate bij);
- draagkracht (iedereen draagt bij naar mate van vermogen of inkomen);
- continuïteit (iedereen draagt bij op basis van zijn historische bijdrage);
- nut (iedereen draagt bij op basis van zijn daadwerkelijke gebruik)

Tot nog toe wordt een groot deel van de kosten verdeeld op basis van het principe 'draagkracht'. Dat betekent dat er bij de verdeling van kosten vooral rekening wordt gehouden met de inkomsten die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk. Die werkwijze is echter niet langer houdbaar: de inkomsten in het sociaal domein zijn of worden onderdeel van de algemene uitkering en zijn dan niet meer herleidbaar naar specifieke dienstverlening op bijvoorbeeld Wmo Begeleiding. Daarnaast willen gemeenten in het sociaal domein meer eigen (lokaal) beleid voeren en dat ook terugzien in de kosten. Daarom verschuift de voorkeur van de wethouders van het principe 'draagkracht' naar het principe 'nut'. Dat heeft directe gevolgen voor de verdeling: bij Wmo-diensten wordt dan bijvoorbeeld niet gekeken naar de inkomsten van gemeenten, maar naar het aantal cliënten dat van die diensten gebruikmaakt.

Relatie met Gemeenschappelijke Regeling?

Het project Kostenverdeelsleutel is een eind op gang. Inmiddels loopt er ook een ander proces: de transitie van de Gemeenschappelijke Regeling (GR). Is er een relatie tussen die twee trajecten?

Hoofdsporen van de GR

De transitie van de GR Drechtsteden kent twee hoofdsporen. Ten eerste de vorming van de servicegemeente Dordrecht. Ten tweede de aanpassingen van de GR Drechtsteden. Die aanpassingen komen neer op de omvorming van de GR Drechtsteden tot een GR Sociaal, waar de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) onderdeel van blijft. Alle taken die andere dochterorganisaties dan de SDD tot nog toe uitvoeren worden overgeheveld naar de servicegemeente Dordrecht. De definitieve tekst voor de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal gaat na het zomerreces (begin september) de besluitvormingsroute in. Nadat alle raden toestemming hebben verleend en alle colleges akkoord zijn met de tekst, wordt het besluit gepubliceerd, waarna de wijziging per 1 januari 2022 een feit is.

GR en kostenverdeling

Het project Kostenverdeelsleutel en bovenstaande transitie zijn twee verschillende processen die los van elkaar staan. Er zijn sowieso nieuwe kostenverdeelsleutels nodig, ongeacht of de GR wel of niet vernieuwd zou worden. Het besluit om de kostenverdeelsleutels te herzien viel ook eerder dan (en staat dus los van) het besluit om de GR te vernieuwen. De Drechtraad beslist in het najaar van 2021 over de nieuwe set van kostenverdeelprincipes en -sleutels. Dit doet de Drechtraad in zijn hoedanigheid van Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden. De GR Sociaal neemt de principes en sleutels die de raad vaststelt vervolgens een-op-een over in de bijdrageverordening. Zij verwerkt ze bovendien in de conceptbegroting 2023 (opgesteld in het eerste kwartaal van 2022).

Er vinden op 1 januari 2022 niet opnieuw wijzigingen plaats in de set kostenverdeelprincipes en -sleutels. Die set is dan immers net geactualiseerd en vastgesteld. Het is na 1 januari 2022 niet onmogelijk wijzigingen door te voeren, maar dat moet dan wel via een gedegen proces van afstemming, informeren en betrekken conform de GR-tekst. Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het tot stand brengen van dit proces.

In de nieuwsbrief over de transitie van de Gemeenschappelijke Regeling zijn de stappen in beide processen, de bevoegdheden en verantwoordelijkheden en de processtappen verder uitgewerkt. U kunt die nieuwsbrief hier vinden: [Nieuwsbrief #6 Transitie GR Sociaal](#).

“Verandering is nodig en eerlijk”

“Zorgvuldig, eerlijk, transparant en uitlegbaar. Zo moet ons gezamenlijke traject richting een nieuwe kostenverdeling zijn. En zo is het gelukkig ook. In de Ambtelijke Projectgroep bepalen alle betrokken gemeenten samen wat eerlijke principes zijn voor kostenverdeling. En op basis daarvan ontwikkelen ze nieuwe kostenverdeelsleutels. We vinden het hierbij belangrijk dat iedereen zowel de principes als de sleutels kan begrijpen, óók mensen die geen financieel expert zijn. Voor sommige gemeenten is het straks misschien even slikken als ze financieel nadeel hebben van de principiële keuzes voor een nieuwe kostenverdeling. Maar ook zij zullen zien dat deze verandering nodig en eerlijk is. Bovendien krijgen ze tijd om te wennen aan het nieuwe model. Die ingroeimogelijkheid past bij een zorgvuldig traject als dit.”

- Joost Ansems, Ambtelijk Opdrachtgever project Kostenverdeelsleutel GRD/SDD

Waarom u ook alweer deze nieuwsbrief krijgt

U bent betrokken bij het proces richting nieuwe kostenverdeelsleutels. Dit proces draait om twee decentralisaties in het sociaal domein: Participatie en Maatschappelijke Ondersteuning. Voor die decentralisaties zetten de Drechtstedengemeenten jaarlijks bijna 250 miljoen euro aan Rijksmiddelen in. Zij willen deze uitgaven onderling zo goed mogelijk verdelen. In september 2020 bleek uit een nieuw Financieel Kader dat de rekenmethodes hiervoor ('kostenverdeelsleutels') te complex, te onduidelijk en/of niet meer up-to-date zijn. Sommige zijn zelfs helemaal niet meer te actualiseren. Daarom kwam er de opdracht om betere sleutels te ontwikkelen. Via nieuwsbrieven blijft u op de hoogte van het ontwikkelproces. In het najaar beleggen we ook opnieuw raadsinformatiebijeenkomsten. In de volgende nieuwsbrief ontvangt u daar meer informatie over.

Heeft u vragen over het project kostenverdeelsleutel? Neem dan contact op met Gert Jan Bosland (projectleider): gj.bosland@drechtsteden.nl. U krijgt zo snel mogelijk een reactie!

Wat is de Ambtelijke Projectgroep?

Deze bestaat uit vertegenwoordigers van alle zeven gemeenten. Elke gemeente vaardigt één persoon af. Bij de Ambtelijke Projectgroep zit ook een Financieel Adviseur van de Sociale Dienst Drechtsteden. Aanwezig zijn bovendien een projectleider en een communicatieadviseur. De projectgroep ontwikkelt ideeën ('sleutels') om de kosten voor Participatie en Maatschappelijke Ondersteuning goed te verdelen. Ze denkt deze ideeën verder uit. Pas nadat ze akkoord zijn bevonden, rekent de Ambtelijke Projectgroep de kostenverdeelsleutels door, zodat duidelijk wordt welke gemeenten meer of juist minder gaan bijdragen. Dankzij deze volgorde wordt de keuze voor kostenverdeelsleutels niet bepaald door de financiële consequenties van die keuze, maar door hun principiële rechtvaardigheid.

Leden Ambtelijke Projectgroep

Gert Jan Bosland: Projectleider

Daniëlle de Jong: Financieel adviseur/controller (Alblasserdam)

Gerard van Andel: Beleidsontwikkelaar welzijn en onderwijs (Alblasserdam)

Martijn Muller: Adviseur Planning en Control (Dordrecht)

Guido von Grumbkow: Strategisch beleidsmedewerker (Dordrecht)

Lizbeth Hendrikx: Financieel Adviseur (Hardinxveld-Giessendam)

Evelien van der Lende: Beleidsmedewerker sociaal domein (Hardinxveld-Giessendam)

Monique de Heer: Adviseur Planning en Control (Hendrik-Ido-Ambacht)

Fokko Alkema: Beleidsontwikkelaar (Hendrik-Ido-Ambacht)

Wim Millenaar van Herwijnen: Financieel adviseur (Papendrecht)

Jeroen Loeve: Beleidsadviseur (Sliedrecht)

Gijs de Vos: Financieel adviseur (Zwijndrecht)

Maaïke van Zwieten: Strateeg sociaal domein (Zwijndrecht)

Vinesh Lalta: Financieel Adviseur (Sociale Dienst Drechtsteden)

Brigitte van Egmond: Communicatie (Sociale Dienst Drechtsteden)

Wat is de Bestuurlijke Begeleidingscommissie?

Deze bestaat uit een gemeentesecretaris, drie wethouders, een MT-lid van de Sociale Dienst Drechtsteden en een concern controller. Aanwezig zijn ook een projectleider, een concern controller en een strategisch communicatieadviseur. De Bestuurlijke Begeleidingscommissie (BBC) komt maandelijks bijeen en toetst of de ideeën van de Ambtelijke Projectgroep geschikt zijn voor bestuurlijke behandeling. Daarbij spreekt zij geen voorkeur uit voor een specifieke kostenverdeelsleutel. De commissie legt de voorstellen na toetsing voor aan het regionaal controllersoverleg en het netwerk MT Sociaal. Die voorzien de voorstellen van een advies. Daarna worden ze behandeld in een Integraal portefeuillehoudersoverleg, waarin de wethouders Financiën en Sociaal domein van alle Drechtstedengemeenten vertegenwoordigd zijn. Als laatste gaan de voorstellen naar de Drechtraad. Die besluit uiteindelijk of de voorstellen doorgevoerd worden.

Leden Bestuurlijke Begeleidingscommissie

André Flach: Bestuurlijk Opdrachtgever, Wethouder Hendrik-Ido-Ambacht, voorzitter

Joost Ansems: Ambtelijk Opdrachtgever, Gemeentesecretaris Papendrecht

Maarten Burggraaf: Wethouder Dordrecht

Corine Verver: Wethouder Papendrecht

Hans Polderman: MT-lid Sociale Dienst Drechtsteden

Jaap van Dijk: Concern controller GR Drechtsteden

Brigitte van Egmond: Communicatie Sociale Dienst Drechtsteden